

Trafikksikkerhetsplan

Tvedestrand kommune

2018-2022

Vedtatt av kommunestyret 13.03.2018

Innhold

1. Innledning.....	2
2 Status år 2017 – trafikk og sikkerhetsarbeidet i Tvedestrand	3
2.1 Ulykkesstatistikk	3
2.2 Trafikksikker skolevei.....	5
2.3 Områder med farlig skolevei	6
2.3.1 Circle K.....	7
2.3.2 Rundkjøring Goderstad E18/ Fv 121.....	7
2.3.3 Nesverk veien FV 415	7
2.3.4 Krysse E18 ved Fiansvingen/ Langetveitveien	8
2.3.5 Reinsfjellveien Fv 108, Dypvåg	8
2.3.6 Langangsveien Fv 121.....	9
2.4 Nytt gangmønster mot ny barneskole og ny videregående skole	9
3 Trafikksikkerhet i forvaltningen og skolen.....	9
3.1 Utbyggingsavtaler som følge av kommuneplaner og reguleringsplaner	9
3.2 Areal- og transportplan for Arendalsregionen	10
3.3 Folkehelse.....	10
3.4 Trafikk i skolen.....	10
4. Målsettinger for trafikksikkerhetsarbeidet.	11
5. Prioritering av tiltak for å bedre trafikksikkerheten	11
5.1 Lokale tiltak	11
5.2 Innspill til handlingsprogram for fylkesveier	12
5.3 Innspill til riksveier.....	13

1. Innledning

Hensikten med kommunale trafikksikkerhetsplaner er målrettet kommunalt trafikksikkerhetsarbeid, for å skape et aktivt samfunn med lite ulykker. En kommunal trafikksikkerhetsplan er en forutsetning for å få statlig støtte til planlegging og gjennomføring av tiltak på fylkes- og kommunale veier.

Stortinget har vedtatt en "nullvisjon" for trafikksikkerhet, det vil si at trafikksikkerhetsarbeidet i Norge skal være basert på visjonen om at det ikke skal forekomme ulykker med drepte og hardt skadde i vegtrafikken.

I Nasjonal sykkelstrategi og Nasjonal gå-strategi pekes det på bedre tilrettelegging for syklende og gående er viktig både for folkehelse og trafikksikkerhet. Hvis man har trygge veier der man kan gå eller sykle til skole, jobb og fritidsaktiviteter skaper det trygghet og aktivitet.

For å gjøre planen handlingsrettet er det et eget kapittel der tiltakene blir vurdert og prioritert.

Tiltaksoversikten omhandler:

- Mindre tiltak på kommunalt og fylkeskommunalt vegnett
- Tiltak på fylkesveier – innspill til handlingsplan for fylkesveier
- Tiltak langs riksveger

Arbeidet er koordinert fra plan, miljø og eiendom, med medlemmer fra folkehelse, kommunelege, skole og barnehage i arbeidsgruppa. Teknikk-, plan- og naturutvalget har blitt orientert gjennom prosessen. Enhet for Teknisk Drift vil ha ansvaret for gjennomføring av planen.

2 Status år 2017 – trafikk og sikkerhetsarbeidet i Tvedestrand

Kommunen har et vesentlig fokus på trafiksikkerhet på mange plan i organisasjonen. Skole og barnehage har ansvar for informasjon og holdningsskapende arbeid. I tillegg har kommunen ansvar for å legge til rette for gode løsninger når det planlegges nye utbygginger, og i samarbeid med Statens Vegvesen å legge til rette for gode løsninger.

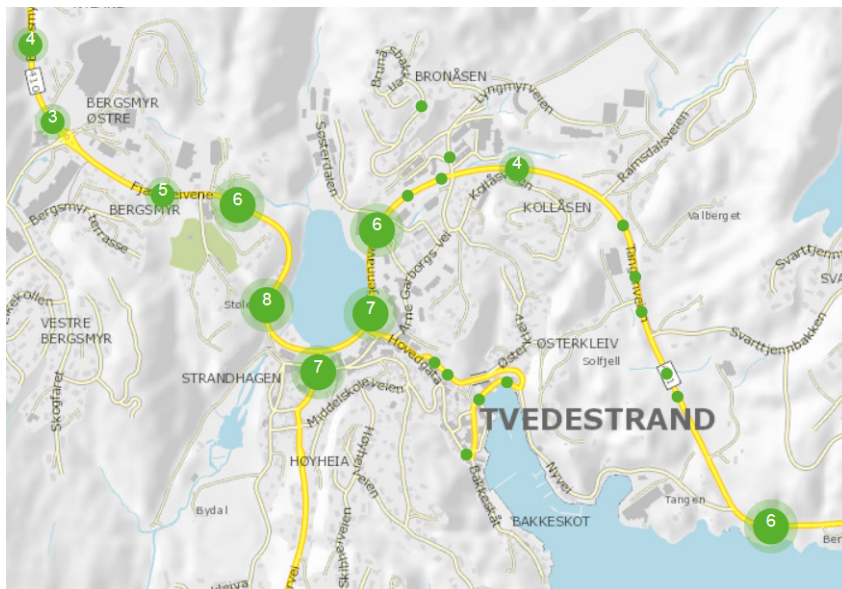
I trafikken har vi allikevel en del utfordringer med trafikkulykker. Disse er i hovedsak knyttet til E18 og sentrum.

2.1 Ulykkesstatistikk

Fra Statens vegvesen har man fått oversikt over registrerte trafikkulykker i Tvedestrand.

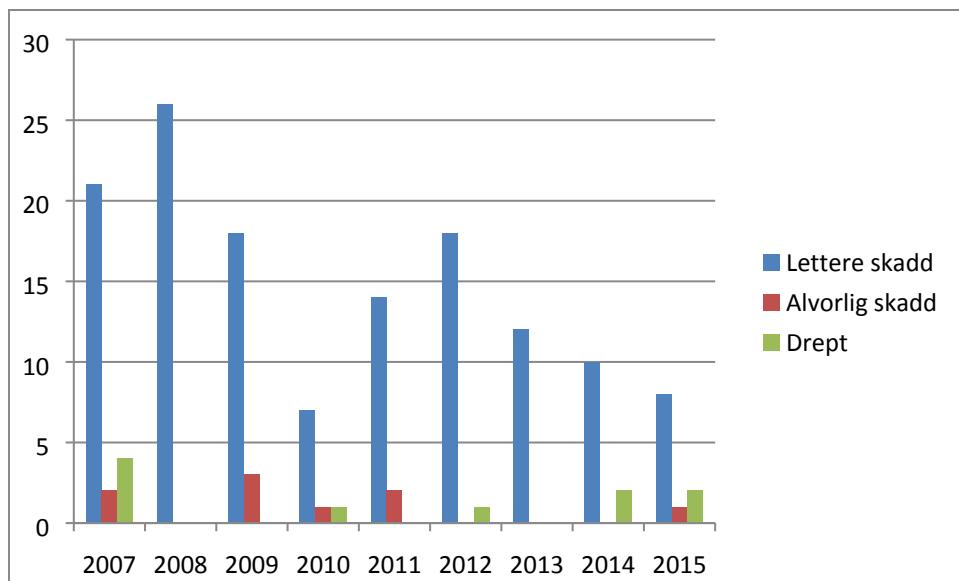
Det er E18 som har flest ulykker, og de mest alvorlige ulykkene i kommunen. Utbygging av ny E18 er derfor et viktig tiltak for trafiksikkerheten.

I sentrum er det også en del ulykker, men på grunn av lav hastighet er ulykkene ofte mindre alvorlige. Miljøgaten gjennom sentrum har bidratt til lavere hastighet og færre ulykker. Flytting av gangfelt i Fjærkleivene er gjennomført for å redusere risikoen for påkjørsler av gående.

Utsnittet viser antall registrerte trafikkulykker som har skjedd i Tvedestrand sentrum. Registreringene går tilbake til 80-tallet men er ikke helt utfyllende. (www.vegkart.no).

Statens vegvesen registrerer hvor mange som skades og drepes i trafikken hvert år. Det er en klar tendens til at antallet ulykker med skadde eller drepte blir færre.

Tabellen viser en oversikt over antallet skadde og drepte personer i trafikken i Tvedestrand fra 2007-2015.

I Tvedestrand har vi flere veier som har utfordringer knyttet til smale og uoversiktlige veier.

1. FV 411 Tangen – Bergendal

Denne strekningen er sterkt trafikkert, spesielt i sommersesongen. Samtidig er veien mange steder veldig smal. På strekningen Tangen - Østerå og på Østerå er den så smal at bare en bil kan passere om gangen. I tillegg er området fra Kilsend til Krokvåg smal, og det er også rasutsatte strekninger mellom Gjeving og Dypvåg.

2. FV 109 Borøya

På Fv 109 er det en svært uoversiktig og smal strekning fra man krysser Snaresund til krysset med Kalvenveien.

Strekningen er så smal og det er så dårlig sikt at det er ubehagelig både for myke trafikanter og kjørende.

2.2 Trafikksikker skolevei

Det er Tvedestrand skole som er den største barneskolen med omtrent like mange elever som de andre skolene til sammen. Tvedestrand skole har stort sett trafikksikre løsninger. Det er fremdeles et potensiale for å bedre forholdene for å få enda flere til å gå og sykle på disse veiene gjennom bedre tilrettelegging. Forsterket belysning på Bergsmyr er et eksempel på et slikt tiltak. Andre aktuelle tiltak er bedre kvalitet på gangveier/ snarveier. Både gangveien fra Fjærkleivene til Tjenna, og Skotet mellom Østerkleiv og Solfeld er svært glatte vinterstid, slik at et godt rekkverk og lys vil være viktige kvalitetshevende tiltak.

Av totalt 522 skolebarn i barneskolen betales det for 257,5 skoleskyss. Halve skoleskyss får man når barna bor halvparten hos mor og halvparten hos far, og det bare er grunnlag for skoleskyss fra den ene av foreldrene. 51 elever får skoleskyss på grunn av farlig skolevei.

Skole	Antall elever	Skyss elever	Elever med ordinær skoleskyss	Elever med ekstraordinær skoleskyss	Kostnader ekstraordinær skoleskyss
Dypvåg	98	88	78	10	43 320
Holt	81	77	43,5	33,5	266 760
Songe	68	35	31	4	27 360
Tvedestrand	259	57,5	54	3,5	27600
Sandøya	16	0	0	0	0
Sum	522	257,5	206,5	51	365 040

Tabellen viser hvor mange elever i barneskolen som får transport på de forskjellige skolene i skoleåret 2016/2017. Tabellen viser ikke kommunale kostnader med 6 elever som skysses fra Songe til Tvedestrand.

Det er Holt skole som har de klart største kostnadene knyttet til skoleskyss av barn som har farlig skolevei. Dette vil bli langt bedre når dagens E18 nedklassifiseres, men vi bør vurdere om det er hensiktsmessig å gjøre tiltak før nedklassifiseringen. Det må også vurderes om veiene skal vurderes som trafikksikre når E18 nedklassifiseres.

På Dypvåg er det Reinsfjellveien som utpeker seg med 4 barn som blir kjørt til skolen.

Gamle Songeveg vurderes nå i forbindelse med en søknad om fri skoleskyss. Hvis det gis fri skoleskyss her vil det skape presedens for flere elever i området. Statens Vegvesen har sagt at de vil ta en trafikk telling i området for å få et bedre grunnlag for å komme med et vedtak.

Barn som transporteres med buss skal også ha trafikksikker skoleveg. Flere steder i kommunen har man løsninger knyttet til buss der barna står i veien og venter på bussen. Det legges opp til en gjennomgang av dette for å se om det kan gjøres tiltak for denne gruppen.

Bildet viser ungdommer som venter på bussen i Bergendalskrysset. Barn ned i 5 års alder går langs veien mot Laget til venstre i bildet for å komme til bussen.

2.3 Områder med farlig skolevei

Skole	Sted	Antall elever	Kommunal kostnad	Mulig tiltak, Vurderte tiltak i parentes
Holt	Circle K	13	109 440	Vente på ny E18/ (Lage løsninger bak Circle K)
Holt	Rundkjøring Goderstad	6	47 880	Vente på ny E18/ (sebrastriper, manuell dirigering)
Holt	Nesverkveien FV 415	6	46 740	Gang- og sykkelveg fra Nes Verk til E18 (1,9 km)
Holt	Krysse E18 på Fiansvingen	5	34 200	Vente på ny E18
Dypvåg	Reinsfjellveien	4	31 920	Her må det gjøres store tiltak for å bedre standarden
Holt	Langangsveien FV 121	4	24 510	Gang og sykkelveg mot Langan (ca 1 km). På lang sikt bør strekningen til Langan på totalt 5 km bygges.

Tabellen viser hvilke veier/ steder hvor elevene fraktes med buss/ taxi til skolen på grunn av farlig skoleveg.

2.3.1 Circle K

Siden kommunestyret har definert stasjonsområdet ved Circle K som farlig skoleveg er det 13 elever som får skoleskyss. For å komme forbi dette området må barna gå gjennom et område med tosidig parkering, og de må gjennom en bensinstasjon, før de går forbi et parkeringsområde med ensidig parkering. Elevene kommer fra Gliddi/ Myklebostad og sørlige deler av Nes Verk.

Det må finnes en løsning når ny E18 åpnes. Det er imidlertid viktig å se hva slags virksomhet som etableres der det i dag er bensinstasjon, og sørge for at vi tidlig har klart en løsning forbi bensinstasjonstomta.

2.3.2 Rundkjøring Goderstad E18/ Fv 121

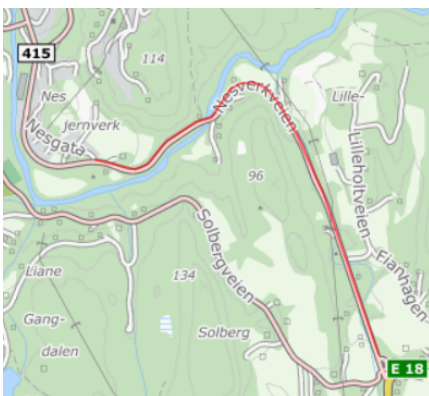

Det er nå 6 elever som får skoleskyss på grunn av at rundkjøringen på Holt ikke er klassifisert som trafikksikker skoleveg.

De som kommer sørfra føler ikke at det er trygt å gå gjennom rundkjøringen. Vegvesenet mener at det er trygt nok, og sier at et evt gangfelt er en falsk trygghet.

Veien bør vurderes til å være trafikksikker når ny E18 åpnes.

2.3.3 Nesverk veien FV 415

Det er 6 elever som får skoleskyss på grunn av at det mangler Gang- og Sykkelveg på denne strekningen.

Gang- og sykkelveg fra Nesgata til Fiansvingen ville gjort det enklere å flytte seg på trygg måte mellom Fiane og Nes Verk.

For at veien til skolen skal bli trafikksikker, må man også finne en løsning forbi Circle K.

En løsning her vil medføre betydelige kostnader.

2.3.4 Krysse E18 ved Fiansvingen/ Langetveitveien

Det er 5 unger som får skoleskyss på grunn av at de bor på østsiden av E18 i Fiansvingen og på Langetveit.

Når det kommer ny E18 må dette karakteriseres som trygg skoleveg.

2.3.5 Reinsfjellveien Fv 108, Dypvåg

Det er 4 barn som får fri skoleskyss på grunn av at Reinsfjellveien er klassifisert som særlig farlig skolevei.

Den farlige skoleveien er klassifisert fra 2 km og videre innover.

I et nytt notat fra vegvesenet mener de dette ikke bør kategoriseres som særlig farlig skoleveg.

2.3.6 Langangsveien Fv 121

På Langangsveien er det 4 elever som får skoleskyss på grunn av særlig farlig skolevei.

På skissen er det tegnet inn 5 km gang- og sykkelveg som er ønskelig.

Aktuelt tiltak er å lage gang- og sykkelveg. Første byggetrinn på denne gang- og sykkelvegen kan være frem til Dalene gård. Dette utgjør 850 meter. Totalt er strekningen ca 5 km hvis GS- vegen går helt til Langang.

Det går uforholdsmessig mye tungtransport på Fv 121, siden dette blant annet er adkomstveien til Arendal havn fra nord. På lang sikt bør man derfor prioritere denne strekningen.

2.4 Nytt gangmønster mot ny barneskole og ny videregående skole

Når vi får ny barneskole på Lyngmyr må vi sørge for at gangveiene mot skolen er trygge fra alle deler av sentrum.

I sentrumsområdet er ulykkene for en stor del konsentrert til Fv 411. Ved plassering av barneskolen på Lyngmyr må langt flere unger krysse Fv 411, enn det som er dagens situasjon. For mange skolebarn vil det være raskest å krysse ved Solfjeld Møbelfabrikk og nederst i Kollåsen. Her er det ikke lagt opp til krysning i dag.

Det er viktig at man gjør de nødvendige forberedelsene slik at ungene kan starte første skoledag med trygge og gode løsninger.

Adkomsten til den nye videregående skolen for myke trafikanter planlegges gjennom Mjåvannsfeltet. Området er befart av Vegvesenet sin trafikksikkerhetsgruppe, som har foreslått en del tiltak for å gjøre adkomsten så trygg som mulig. Aktuelle tiltak bør dekkes av skoleeier/ kommunen i fellesskap, siden begge parter har nytte av tiltakene.

3 Trafikksikkerhet i forvaltningen og skolen

3.1 Utbyggingsavtaler som følge av kommuneplaner og reguleringsplaner

I kommuneplanen er det nå hjemlet at kommunen kan kreve utbyggingsavtale. Dette innebærer at en utbygger må ta sin del av kostnaden med aktuelle trafikksikkerhetstiltak. Typiske tiltak som en utbygger må dekke er fortau eller gang- og sykkelveg, der det ikke er tilfredsstillende løsninger for sikker skoleveg. En utbyggingsavtale kan helt eller delvis finansiere trafikksikre løsninger

Det er viktig at kommunen følger opp dette i forbindelse med oppstart av alle nye utbygginger.

3.2 Areal- og transportplan for Arendalsregionen

Tvedestrand kommune er med i et samarbeid om regional areal- og transportplan for Arendalsregionen (ATP). Dette samarbeidet skal samordne areal- og transportplanlegging slik at den skal kunne skape velfungerende og bærekraftige arbeids-, bolig- og serviceregioner.

Som en del av dette arbeidet ser man nå på om det er realistisk med en bymiljøpakke som innebærer bomstasjoner rundt Arendal. Hvis dette blir realisert vil det bli kanalisert betydelige midler til trafiksikkerhetstiltak til Tvedestrand.

Disse midlene kan gi oss en enestående sjanse til å få gjort noe med de største utfordringene i kommunen. Hvis det blir vedtatt en bymiljøpakke med bomstasjoner rundt Arendal, må det gjøres et eget arbeid for å se hvilke tiltak som skal dekkes av bymiljøpakka i Tvedestrand.

3.3 Folkehelse

Folkehelse er et viktig premiss når man planlegger og prioriterer tiltak knyttet til trafiksikkerhet. Når andelen barn og unge som har trafiksikker skolevei økes, legges forholdene til rette for at flere kan gå eller sykle til skolen. Dette er et svært godt og verdifullt folkehelseiltak fordi det øker den fysiske aktiviteten og representerer også en potensiell møteplass når barn velger å gå sammen. For mange barn og unge er turen til skolen en viktig del av deres daglige fysiske aktivitet.

For den voksne del av befolkningen vil økt tilretteleggelse for sykkel og gange også bidra til økt fysisk aktivitet. Sykkel og gange vil ta en del av forventet trafikkvekst i sentrumsnære områder, hvilket er bra både for folkehelsen, miljøet og trafiksikkerheten.

Tilrettelegging for fysisk aktivitet, spesielt for barn og unge, innen denne samfunnssektoren utgjør en viktig del av kommunens folkehelsearbeid.

3.4 Trafikk i skolen

Bedre trafikkopplæring i skolen er et viktig bidrag for økt trafiksikkerhet på veiene. Kunnskap om hvordan man ferdes trygt langs bilvegen er viktig for unge menneskers holdninger og atferd i trafikken. Et effektivt og helhetlig arbeid for tryggere trafikk krever fokus på atferd. Trafikkopplæring i skolen er grunnleggende for at barn og unge skal utvikle gode holdninger når det gjelder trafiksikkerhet.

Barnehager og skoler skal organiseres og drives slik at skader og ulykker forebygges. Trafiksikkerhet skal inngå som en naturlig del av dette arbeidet. I læreplanen for grunnskolen er trafikkopplæring spesielt nevnt i forbindelse med 1. og 2. klasseelevne og skoleveien. Det deles ut refleksvester til bestemte klassetrinn.

Kommunen gir fri skoleskyss for elever med særlig trafikkfarlig skolevei i hele eller deler av året. En viktig jobb for kommunen er å legge til rette slik at man reduserer andelen barn med farlig skoleveg.

4. Målsettinger for trafikksikkerhetsarbeidet.

Staten har en 0-visjon som innebærer at de jobber for et mål om ingen drepte eller varig skadde i trafikken. For Tvedestrand er det naturlig å bruke den som grunnlag for hovedmålsettingen

Målsetting: I Tvedestrand skal vi ikke ha drepte eller varig skadde i trafikken.

For å målrette arbeidet er det naturlig å ha følgende delmålsettinger.

Delmålsetting: Andelen barn og unge som har trafikksikker skoleveg skal økes.

Delmålsetting: Trafikken skal bli tryggere, og det skal bli lettere å ferdes i trafikken for alle grupper.

Delmålsetting: Gjennom god arealplanlegging skal behovet for bilbruk reduseres

5. Prioritering av tiltak for å bedre trafikksikkerheten

Vi har valgt å dele inn de prioriterte tiltakene i 3 grupper.

Den første gruppen gjelder mindre tiltak på kommunale og fylkeskommunale veier. Dette er så små tiltak at de i liten grad vil bli lagt inn i Fylkeskommunens handlingsprogram. Et typisk tiltak vil være forsterket belysning over gangfeltet på Bergsmyr. På fylkesveier vil slike tiltak enten dekkes gjennom Fylkeskommunens drift av veiene, eller i samarbeid med kommunen. Hvis kommunen ønsker å få gjennomført tiltak raskt må man ofte stille med en egenandel. Kortere strekninger med fortau kommer gjerne inn i denne kategorien

Den andre gruppen er tiltak på fylkesveier som er så store at de kommer inn i Fylkeskommunens handlingsprogram for fylkesveier. Et typisk tiltak vil være ny gang- og sykkelveg fra Fiansvingen til Nes Verk med en kostnad på 10-20 millioner. Lys på den samme strekningen til en kostnad på 1 million vil også høre hjemme her.

Tiltak som vi har med som «Lokale tiltak» på fylkesveier kan også tas med når vi sender innspill til tiltak på fylkesveier, så det er en glidende overgang mellom «Lokale tiltak» og «Tiltak på fylkesveier»

Den tredje gruppen er tiltak på riksveier. Gang- og sykkelveg fra Sundsdal til Tveite er et eksempel på et aktuelt tiltak.

5.1 Lokale tiltak

I kommunen er det mange aktuelle tiltak som vil bedre trafikksikkerheten. I listen under er det satt opp en liste over aktuelle tiltak.

Sted	Tiltak	Tid	Prioritet
Albukjær - Solfjeldveien	Sikre myke trafikanter – to gangveier mot ny barneskole	2020/2021	1
Strandhagen - Mjåvannsfeltet	Sikre myke trafikanter – Ny videregående skole	2019	1
Albukjær - Lyngmyr	Fortau Lyngmyrveien.	2019	1
Busstopp for skolebarn	Gjennomgang for å se hvor det er aktuelt å gjøre tiltak, samt gjennomføring	2018/2019	1
Bussløsning Dypvåg skole	Bussløsningen på Dypvåg skole fungerer dårlig. Her trengs ny løsning	2018	1

Bussholdeplass i bunnen av Fjærkleivene	I forbindelse med ny vgs vil behovet øke. Kan sees i sammenheng med nytt busstopp for sentrum	2020	1
Intensivbelysning på gangfelt	Lage en plan og gjennomføre bygging av intensivbelysning på aktuelle gangfelt	2019/2020	1
Bergendal/ Bergendalkrysset	Lage en plan for aktuelle tiltak.	2018	1
Skotet, Østerkleiv - Solfjeld	Lys og gjerde på bratt gangvei	2020	1
Fjærkleivene - Tjenna	Lys og gjerde på gangvei	2020	2
Tvedestrand skole	Legge til rette for barn fra Coop til skolen	2018	2
Holt skole	Lage plan og sikre området ved bussleveringen til Holt skole	2020	2
Gjeving	Fortau Kystkultursenteret - Nybrygga	2021	3
Gangvei Liane – Meldals tjern	Enkelt opparbeidet gangvei primært med lys	2020	3

5.2 Innspill til handlingsprogram for fylkesveier

I handlingsprogrammet for fylkesveier skiller det mellom tiltak for utbedring av veier, og tiltak knyttet til gang- og sykkelveier. Vi har derfor valgt å skille på dette slik at tiltakene ikke prioriteres mot hverandre.

Utbedring av eksisterende fylkesveier:

Det er FV 411 som har de store utfordringene knyttet til trafikkutfordringer. Det er vanskelig å ha noe bilde av kostnader på tiltak fra Tangen til Østerå som hadde vært det naturlige punktet å begynne med tiltak. Prioritering av tiltak må derfor drøftes med Vegvesenet i forhold til hvor mye midler som blir tilgjengelig.

Det foreslås følgende tiltak.

1. FV 411 Bergendal – Tangen
  - Sagesund
  - Østerå
  - Utkjørsel Tangen
  - Tangen – Østerå
  - Rasfare langs Størdalsvann
  - Åsstø – Kilsenden
2. Fv 11 Gamle Songevei – Bedre forhold for sikker skoleveg
3. Fv 109 Borøyveien – Bedre sikt og vegbredde

Tiltakene vil bli prioritert på nytt i forbindelse med innspill til handlingsplan for fylkesveier. Når det gjelder utbedring av FV 411 så står Sagesund og Østerå øverst, siden dette er områder med mye

ferdsel langs veien, og også skolebarn som krysser veien. Tiltak vil ikke nødvendigvis trenge så mye midler at det må være en del av handlingsplanen for å gjennomføres.

Gang- og sykkelveier langs fylkesveier:

- FV 411 Krok våg – Dypvåg 0,5 km
- FV 415 Nes Verk - Fiansvingen 1,8 km
- FV 121 Langangsveien 5,1 km
- FV 411 Svarttjennbakken - Tangen – Østerå
- FV 410 Vasstø - Hantho

5.3 Innspill til riksveier

- E18 Sundsdal – Lunde – Gang og sykkelveg

Hvis det kommer ny E18 mellom Risør og Tvedestrand vil veien være bred og oversiktlig, slik at behovet for nye GS-veg vil være redusert.